

SKODOVA ZBROJOVKA V PLZNI V CECHACH VAZNE POSKOZENA

Následkem výbuchu zničena byla velká dílna na děla a jiné dvě budovy v sousedství.

MNOHO DĚLNÍKŮ USMRČENO

Škoda je prý daleko větší, než jak první zprávy, poslané z Rumunaka, oznamily.

Rím, 8. února. — Dodatečně zprávy z Bukurešti sdělují, že Skodova zbrojovka v Plzni v Čechách poškozena byla výbuchem v mnohem větší rozsahu, než jak první zprávy oznamily. Tři budovy byly zničeny, počítaje v to onu, v které vyráběla se prosulná 12 palcová děla, a 195 dělníků bylo při tom usmrceno.

Škodova továrna na zbraně v Plzni je největší zbrojovkou v Rakousku a zvláště v průběhu války byla značně rozšířena. Škodova děla, která stala se známými po celou svět v posledních desíti letech, jsou soupeři 42centimetrových Kruppových děl a pravi se, že těchto děl bylo použito k zničení pevnosti Lutychu na počátku přítomné války.

Když válka vypukla, Německo, pres to, že dokonale bylo jímek pro válku připraveno, nemělo dostatek těžkých obléhacích děl. Z toho důvodu velké množství Skodových desítipalcových děl rakouských horských baterií bylo posláno na západní frontu. Odesláni těchto děl na frontu západní považuje se za hlavní příčinu nespěchu Rakusanů během prvního útoku Rusů proti rakousko-uherským vojskům. Pozdější zásoba německých těžkých děl byla zvýšena a rakouská děla poslána byla zpět na frontu východní a teprve po té vojska císaře Frontiska Josefa se lépe osvědčila.

Zprávy došlé o této katastrofě neodávají příčinu výbuchu. Není jisto, jednalo-li se o náhodné neštěstí anebo o výbuch založený. V továrnách těchto zaměstnáno je velké množství dělnictva, hlavně českého, a závody jsou dnem i nocí stráženy vojenskými hlídkami. Snad pozdější zprávy sdělí, co bylo příčinou tohoto výbuchu, jenž měl tak katastrofální následky.

Essad paša důležitým činitelem v Albanii. Londýn, 7. února. — Essad paša, který se silnými rotami svých

Albanen postavil se na stranu spojenců a společně s nimi bojuje proti Rakusanům, stane se důležitým činitelem v příštích osudech Albanie. Jeho armáda sestává asi z 20.000 mužů, dobrých bojovníků, kteří většinou vyzbrojeni jsou puškami, které skonfiskovány byly na rakouských a německých konšultech. Essad paša již několikrát nkládal, že se s přátelstvím ku spojencům myslí upřímně a tyto důkazy sympatií přijaty byly v kapitolech spojenců s uspokojením. Essad líčen je jako divoký a primitivní charakter a jako potomek starostlavé moslemanské rodiny, má změny vliv v jistých částech Albanie, kterou jako vlast velice miluje. V politických převratech v Turecku, Essad paša přiklonil se na stranu mladoturků, ale později stal se z něho jeden z jejich největších odpůrců. Když vypukla balkánská válka, Essad bojoval s Turky a získal si jme novitě znamenitou vojenskou pověst svým vytrvalým bojem. Škodu proti útokům stejné vytrvalosti Černohorci. Essad totiž žil po tom, aby ve své vlastní získal vynikající postavení a pravi se, že by se rád stal králem albanuským. Živil v sobě naději na získání albanuského trůnu v době, kdy evropské mocnosti navazovaly v záležitostech války v Albanii, a to nároky jeho nebyly uznány a knize z Wiedu dosazen na nejistý albanuský trůn. Essad začal v převládání dnůt panování nového albanuského panovníka priměří, ale brzy od něho upustil, když poznal, že nový vládace postará se schopností udržeti se na nejistém trůně. Sorganizoval revoluci a knize z Wiedu byl priměrcen ze země přelomiti za ochrany rakouských válečných lodí. Essad byl zatčen, ale později byl mu přilulova Balie propuštěn. V září tohoto roku Essad stal se diktátorem Albanie a vcelkem velitel jej armády. Nezapomněl na přátelskou službu, kterou pro něho vykonala Itálie. Připíjil se ku spojencům, patřně na slib, že na jeho službu odejde zapomenuto, až spojenci, doručí vítězství, budou rozhodovati o osudu Albanie. Essad paša stane se jisto důležitým činitelem v balkánských osudech této země, ať už vítězství sklou se na kteroukoliv stranu. Je možné, že centrální mocnosti ještě jednou budou rozhodovati o osudu Albanie, ale není býti zapomínáno, že půda pro revoluce v Albanii je velice dobrá a Essad jisto nebude klidně přilidžeti k uspořádání stavu věci centrálními mocnostmi.

Řekové bojí se o Kavalu.

Athény, 11. února. — Bulhaři vždy vyjadřovali naději, že jednoho krásného dne stanou se pány Kavaly, důležitého přístavního města při moři Egejském, které je nyní základnou řeckého vojska ve východní Macedonii. Město toto je dobře opevněno a opevnění toto bylo v poslední době dále ještě zesíleno, ježto Řekové jeví vážné obavy, že město toto lákáti bude bulharské jejich sousedy a že v tom případě, že rozhodli by se zabít nepřítelství proti Řecku, první jejich útok platil by Kavale. A Řecko přeje si Kavalu zachovati, majle k tomu mnoho důvodů. Město toto je tak málo řeckým jako Solun, ale také není bulharským. Je to město turecké a jako Solun má velké množství španělských židů. Ale jako všechna ostatní města při pobřeží Egejského moře může se státi řeckým, bulharským anebo srbským v několika letech. Turecký živel dá se rychle přizpůsobiti poměrům a většina obyvatelstva hovoří několika jazyky. Město nalézá se na úpatí polokruhu holých pahorků a jako jiná města při moři Egejském nese silné známky dřívějšího pauství Benátčanů. Podobá se do značné míry italským pobřežním městům se svými modrými, žlutými a ružovými domky s kravátě rudými střechami. Jenom stěbě minarety a turecké mešity značí turecký charakter těchto měst. V městě tomto nalézá se nyní hlavní stan řecké armády východní Macedonie. Váječi převládají na ulicích. Je jich všude plno a všude se možno s nimi sekatí.

Stanice pro bezdrátou telegrafii na našich pobřežích.

Washington, D. C., 12. února. — Tajné stanice pro bezdrátou telegrafii, které nalézájí se v péči určitých cizích vlád, nalézájí se v ojedinělém množství na americkém pobřeží a je jich užíváno k posílení depeší neneutralního druhu, ale informací, které získal spolkočý námořní odbor. Námořní odbor sice ví, že tajné stanice pro bezdrátou telegrafii na našem pobřeží existují, ale nemá dostatek peněz a zaměstnanců, aby tuto záležitost náležitě vyšetřil.

Rakousko vyšetří případ Petrolitu

Washington, D. C., 12. února. — Státní odbor byl uvědoměn, že rakouská vláda rozhodla se provésti dokonalé vyšetření fakt ve spojení s napadením amerického obchodní parníku Petrolite rakouskou ponorkou, nežli odpoví na americkou notu v této záležitosti. Z toho důvodu rakouská odpověď se značně zdrží.

POSTUP NA SUZJE JE SPOJEN S OBTÍŽEMI

Tentonsko-turecký nápor proti Egyptu bude podnikem neobyčejně riskantním.

Kodaň, 12. února. — Německé říšské časopisy nepřestávají uvážovati o následcích náporu proti Suezskému průplavu a vpadu do Egyptu, kterážto země je nejlépe dosazitelým místem, kde Anglie může býti vážně zraněna. Německo má za to, že tímto útokem zadá prudkou ránu anglickému obchodu. Německé časopisy jsou tak uchváteny tímto na oko mnohoshibným plánem, že se ani nezastaví, aby uvážovaly o obtížích, s jakými takový vojenský pohyb byl by spojen a o tom, byla-li by Anglii zasažena skutečně tak silná rána, jak se za to má. Není o tom sporu, že Suezský průplav pro anglický obchod má velkou důležitost. Každého roku prováží se jím 18.500.000 tun zboží na 1.969 lodích různých národností. Anglie má ale na tomto obchodu lvi podíl a odhaduje se, že nejméně 14.000.000 tun zboží je prováženo lodmi anglickými, neboť průplav tento je obchodním pužitkem Indii, holandskou Západní Indii, Čínu, Japonskem, Australií, Novým Zelandem a západním pobřežím severní a jižní Ameriky. Cesta kolem Mysu Dobré Naděje, kterou lodi by nuceny se ubíratí, kdyby Suezského průplavu nebylo, je dvakrát tak dlouhou. Kromě toho na této plavbě nenalézá se tak vhodných míst pro získání zásob uhlí jako jsou Malta a Port Said, jež je používáno loděmi, konajícími cestu skrze Suezský průplav. Cesta okolo Mysu Dobré Naděje byla by daleko nákladnější, neboť nejenom děle by trvala, ale i za používání paliva bylo by nutno platiti vyšší ceny. Možná tedy připustiti, že útokem na Suezský průplav zasažila by se obchodu Anglie silná rána, ale nebylo by ji možno považovati za ránu smrtelnou. Anglie tvrdí, že Suezský průplav je zabezpočen proti jakkoliv silnému útoku Turecku a Turku. Útok takový spojen byl by s mnohými potížemi, k jichž překonání nedostačuje Turecko. Útok na Suezský průplav bylo by možno použiti jenom cesty podél pobřežní linie přes Damašek a Jerusalem. Vzdálenost mezi Damaškem a Cairem v Egyptě je 500 mil. Dle došlých depeší, asi na 400 millech této vzdálenosti zbudována byla železnice, která vede skrze Palestinu a Malou Asii. Ale než došli by Suezského průplavu, armády byly by nu-

ceny vykonati cestu přes poustnu, která byla by značně obtížnou. A přes tuto poustnu bude nutno dopravovati těžká děla, jež je k útoku na Suezský průplav nutně třeba. Je těžko říci, stačí-li síly Tentonů a Turků k překonání těchto obtíží, než budou moci narazit na silnou obranu, kterou Angličané při průplavu zřídili.

Bitka v hotelu.

St. Louis, Mo., 12. února. — V uzavřené místnosti na šestém poschodí místního hotelu čtyři muži zápasili spolu s noži, revolvery, židličkami a zhublékánskými nástroji, až klesli k zemi vysílením. Policie vnikla do místnosti a našla Dra. A. F. Johnsona, místního zubolčkáře, se střelnou ranou v hlavě. Dra. Charles W. Kennerlyho ze San Antonio, Tex., a bodnou ranou v rameni, W. E. Arnolda z Mobile, Ala., s hrudlem rozříznutým od ucha k uchu a Charlesa Loddyho, pomocníka Dra. Johnsona, vážně zraněného. Všichni dopraveni byli do nemocnice. Autority nebyly schopny rozhodnouti, nehrály-li narkotiky v této bitce úlohu. Nebylo možno zjistiti, z jaké příčiny mezi muži k rvačce došlo.

SPOTŘEBA CUKRU VE SPOJENÝCH STÁTECH

Washington, D. C., 12. února. — Přes osm a půl billionu liber cukru spotřeboval lid ve Spojených Státech v roce minulém, dle zprávy statistické úřadovny, právě vydané. To znamená, že za tento sladivý prostředek zapláceno bylo kolem \$500.000.000, o hodně více než kdykoliv před tím. Příčinou toho, že platili jsme za cukr více, než v jiných letech, je hlavně evropská válka. Přes to ale, že hospodářsky byly nuceny platiti v roce minulém vyšší ceny za cukr, měly cukr lacinější, než hospodářky v kterékoli jiné zemi na světě. Poprvé v historii Spojených Států domácí továrny byly schopny vyrobiti více jak polovinu všeho cukru, spotřebovaného v Soustátí a sice 4.596.000.000 liber. Pozoruhodné zvýšení produkce znamenáno bylo jmenovitě ve výrobě cukru řepového, kterého vyrobeno bylo 1.700.000.000 liber, ježtož cena odhaluje se na \$90.000, z čehož kolem \$40.000.000 získali farmáři, zabývající se pěstováním řepy. Na Hawajských ostrovech vyrobeno bylo 1.300.000.000 liber cukru, Porto Rico přiložilo 716.000.000 librami a Filipíny poslaly 180.000.000 liber, Louisiana a Texas vyrobily 298.000.000 liber.

PROČ NĚMECKO TOUŽÍ PO ZAKONČENÍ VÁLKY

Přichází k náhledu, že vojenská síla Německa není schopna zakončiti tuto válku.

Amsterdam, 12. února. — Lidé, kteří v poslední době navštívili Německo, uznávají, že lid německý nepřeje si něžního tak, jako zakončení přítomného zápasu a návratu klidu a pokoje. Není to jenom z touhy po tom, aby do země navrátily se normální poměry, v nichž opětně kvetl by domácí obchod a průmysl, ale také z vědomí, že další vedení války je jenom zbytečným proléváním krve, ježto velkých vítězství, která znamenala by rozhodnou porážku jedné strany, není možno docíliti. Německá inteligence v poslední době více než kdykoliv jindy uvážuje o tomto přednětě a vyslovuje náhled, že pro zemi bylo by nejlepším, kdyby uspěla uzavření míru. Rada vynikajících lidí německých prohlásila, že není možno, aby některá z celých národností, podléjejících se na tomto konfliktu, největším v historii světa, byla zdrvena, a že umrtví, třeba by docílily pozoruhodných vítězství, nemohou skončiti tuto válku. Militaristické Německo, to jest, vojenské kruhy, doposud ubírají zápasu na smrt s Anglií, která v den bude buďto ve Francii a nebo v Egyptě, ale občanské obyvatelstvo Německa nemá pro další zápas takového nadšení. Je přesvědčeno, že každé další německé vítězství jenom znamenati bude zhoršení vylíček na docílení míru. Rozvozní kruhy poukazují na to, že Anglii nemůže býti možno, že přítomnou válkou trpí značné méně než Německo samo, a že ani ztráta Suezského průplavu a Egypta neznamenala by ránu, kterou Anglie nemohla by snést. Poukazuje se na oběti, jaké by si odvážný nápor proti Suezskému průplavu vyzádal bez záruk, že toto nové napětí přivodilo by Německo blíže k vítě. A také poukazuje k tomu, že německá armáda není již v té síle, v jaké nalézala se na počátku tohoto zápasu a že přirozeně stálo musí její výkonná schopnost ochabovati. Je těžko docíliti nových velkolepých vítězství a nových úspěchů, které postavení Německa by zesílily. Přemýšlejší kruhy Německa uvědomily si tuto skutečnost a proto touží po brzkém uzavření míru, třebaže by neznamenal takové výhody pro Německo, ku jakým toto záležalo by se oprávněným.

MISTER STEPLIVELY.

